

Boris Amsköld
08-508 29 084

Till
Finansroteln

Dnr 315-2298/2008: Remissyttrande avseende motion (2008:66) om bildandet av ett kommunalt energiutvecklingsbolag

Finansroteln har remitterat *Motion (2008:66) om bildandet av ett kommunalt energiutvecklingsbolag* till bland annat Stockholms Stadshus AB för yttrande. Stockholms Stadshus AB har därefter remitterat motionen till stadens bostadsbolag, Micasa samt Stockholm Vatten.

Bakgrund

I motionen föreslås att staden undersöker möjligheterna att bilda ett energiutvecklingsbolag i syfte att finna energibesparingar och stimulera nya energiutvinningstekniker i hushållsnära miljö. En huvuduppgift för företaget skulle bl.a. vara att sammanföra ny teknik med brukare i staden, driva utvecklingsprojekt för nya marknadsnära energitekniker mm, detta för att snabbare få ut resultatet från forskningen.

Underremisser

Svenska Bostäder ser positivt på att staden verkar för att stimulera energieffektivisering inom dess förvaltningar och bolag. Bolaget föreslår dock att staden i stället satsar på att utveckla och förstärka de befintliga resurserna inom enheten "Energicentrum" tillhörande Miljöförvaltningen. Svenska Bostäder har anlitat Energicentrum i övergripande energifrågor som berör staden med mycket positiva erfarenheter, bl a genom att man initierat en arbetsgrupp för att hitta arbetsformer vad gäller intressekonflikterna mellan kulturhistoriska byggnader och energieffektivisering, samt medverkat i bolagets ansökan om EU-bidrag i Consertoprojektet. Svenska Bostäder ser även det positiva i att Energicentrums verksamhet bedrivs "kostnadsfritt" sett ur förvaltningars och bolags synvinkel. Bolaget förespråkar att detta arbetssätt bibehålles i framtiden för att stimulera snabba åtgärder och utredningar samt inte fördröjas av eventuell budgethantering. Finansieringen av verksamheten torde kunna ske ur ett övergripande lönsamhetsperspektiv vad gäller energimässiga klimat- och kostnadsvinster (*bilaga 1*).

Familjebostäder delar den problembild som återges i motionen, att hushåll och företag står inför en nödvändig utmaning när det gäller genomförande av energibesparingar. Likaså delar bolaget synsättet att möjligheterna att genomföra långsiktigt nödvändiga insatser, idag begränsas av att nyutvecklad teknik inte funnit vägar ut på marknaden. Familjebostäder delar ambitionen att ny energiteknik bör främjas, men har inga synpunkter gällande valet av organisationsform. Även andra former för att uppnå syftet bör undersökas och ställas mot den föreslagna bolagsformen. Det är därvidlag angeläget att erfarenheterna av arbetet genom stadens Energicentrum tas till vara (*bilaga 2*).

Stockholmskem skriver i sitt remissvar att enligt stadens budget för 2009 ska bostadsbolagen bl.a. samarbeta med övriga berörda kommunala bolag och förvaltningar för riktade satsningar på bland annat energieffektiviseringar och öka hyresgästernas incitament att spara energi.

Stockholmskem arbetar aktivt med att minska energiförbrukningen i sina fastigheter och har som mål att minska energianvändningen med 20 % senast till 2015 med konventionella besparingsmetoder såsom driftoptimering och mindre investeringar. Andra satsningar som bolaget planerar är exempelvis lågenergihus och individuell vattenmätning. Bolaget undersöker också exempelvis möjligheten att använda värmepumpar/bergvärme på ett innovativt sätt.

Stockholmskem anser att motionärernas idé om bildandet av ett kommunalt energiutvecklingsbolag liknar till viss del den verksamhet som LIP-kansliet hade för att genomföra de Lokala Investeringar Programmen (LIP) som påbörjades i slutet av 1990-talet och som till stor del finansierades med statliga bidrag. LIP-kansliets uppdrag var bland annat upphandling av smart energisnål teknik som, med vissa subventioner, skulle implementeras i stadens olika bolag och förvaltningar. Denna verksamhet var enligt bolagets mening klart framåtsyftande och viktiga erfarenheter bör kunna dras från dess verksamhet om staden finner det lämpligt att bilda ett kommunalt energiutvecklingsbolag eller liknande verksamhet.

Det är dock viktigt att en eventuell utvecklingsenhet får en koppling till de större användarna av ny teknik, exempelvis genom en sådan som bostadsföretagen har i en beställargrupp inom den statliga Energimyndigheten, så att satsningarna blir väl genomlysta innan de dras igång. Ett samarbete med stadens befintliga organ "Energicentrum" förefaller också lämplig (*bilaga 3*).

Micasa anser att det i motionen finns en rad viktiga förslag som syftar till att finna energilösningar för staden. Inom Micasa Fastigheter pågår ett arbete med att förbättra och utveckla teknik som syftar till att minska energianvändningen. Ett av Micasa Fastigheters uppdrag enligt ägardirektiven är att arbeta kontinuerligt med åtgärder som bidrar till energieffektivisering. Sedan ett år tillbaka pågår därför ett energieffektiviseringsprojekt som syftar till att långsiktig sänka energikostnaderna.

Genom s k energitjänster, även kallat EPC, pågår nya och utvecklade samverkansformer för att genomföra besparingsfinansierade projekt för energieffektivisering och modernisering av fastigheter. Denna energitjänst bygger på att en entreprenör tar helhetsansvar för energikartläggning/besparingsanalys, genomförande och uppföljning av projekten. Energitjänsteleverantören ger fastighetsägaren bindande besparingsgarantier.

Projektet pågår i olika etapper. I den första etappen har en kartläggning och energideklarationer tagits fram för samtliga fastigheter. Därefter har bolaget tagit ställning till vilka åtgärder som ska genomföras. I etapp två sker en ombyggnad av olika installationer beroende på vilka åtgärder som föreslagits i kartläggningen. Ombyggnaderna kommer att pågå i ca tre år.

Arbetet inom bolaget med energieffektivisering samt att minska slitaget på miljön är viktigt. Micasa Fastigheter avser att intensifiera detta arbete under de kommande åren. Bolaget ser positivt på att det skulle finnas möjlighet till ökad samverkan med andra bolag och förvaltningar inom staden. Möjlighet till utökad kunskaps- och erfarenhetsutbyte anses vara av stor vikt inom detta område.

Om och i så fall hur, Stockholms stad eventuellt avser att vidareutveckla och organisera arbetet kring energifrågor, har Micasa Fastigheter inga synpunkter på (*bilaga 4*).

Stockholm Vatten har inga synpunkter på det förslag som framförs i rubricerad motion. Bolaget bidrar till en utveckling av marknaden för fordonsgas genom att Stockholm Vatten Utveckling AB ombildas till ett renodlat fordonsgasbolag som med extern finansiering skall vidareutveckla biogasproduktionen (bl.a. flytande biogas), etablera fler tankställen och öka försäljningen. I ett senare skede ska detta bolag försäljas (*bilaga 5*).

Koncernledningens synpunkter

Kommunfullmäktige har i budgeten för 2009 beslutat att bostadsbolagen ska ”öka hyresgästernas incitament att spara energi” samt att bolagen Micasa och SISAB ska ”arbeta kontinuerligt med åtgärder som bidrar till energieffektivisering”. Koncernledningens uppfattning är att bolagen redan arbetar aktivt med minska energiförbrukningen i sina fastighetsbestånd, vilket också framgår i några av bolagens bilagda remissvar.

Koncernledningen ansluter sig till de tre bostadsbolagens uppfattning om att ny energiteknik som innebär energibesparingar bör främjas. Koncernledningen anser vidare, i likhet med Svenska Bostäder, att utveckling av ny energiteknik i första ska ske inom stadens servicefunktion, Energicentrum.

Koncernstyrelsen avstyrker sålunda förslaget om att bilda ett separat energiutvecklingsbolag och föreslår istället ett fortsatt arbete på energiutvecklingsområdet inom ramen för Energicentrum. Totalt har Kommunstyrelsen fattat beslut om att avsätta 12,5 mnkr i syfte att finansiera verksamheten fram till 2009-12-31.

Stockholm som ovan

Irene Lundquist Svenonius

Bilagor

- Bilaga 1: Remissvar från AB Svenska Bostäder
- Bilaga 2: Remissvar från AB Familjebostäder
- Bilaga 3: Remissvar från Stockholms hem AB
- Bilaga 4: Remissvar från Micasa Fastigheter i Stockholm AB
- Bilaga 5: Remissvar från Stockholm Vatten AB

Bilaga 1

Remiss 315-2298 / 2008 motion 2008:66

Remissvar från AB Svenska Bostäder angående bildandet av energiutvecklingsbolag inom Stockholms stad.

Svenska Bostäder ser positivt på att Staden verkar för att stimulera energieffektivisering inom dess förvaltningar och bolag.

Med hänvisning till motionen att bilda ett separat energiutvecklingsbolag vill vi anföra följande:

Vi föreslår att Staden i stället satsar på att utveckla och förstärka de befintliga resurserna inom enheten "Energicentrum" tillhörande Miljöförvaltningen.

Svenska Bostäder har anlitat Energicentrum i övergripande energifrågor som berör Staden med mycket positiva erfarenheter. Bland annat inistierat en arbetsgrupp för att hitta arbetsformer vad gäller intressekonflikterna mellan kulturhistoriska byggnader och energieffektivisering, samt medverkat i företagens ansökan om EU-bidrag i Consertoprojektet.

Vi ser även det positiva i att Energicentrums verksamhet bedrivs "kostnadsfritt" sett ur förvaltningars och bolags synvinkel. Vi förespråkar att detta arbetssätt bibehålles i framtiden, detta för att stimulera snabba åtgärder och utredningar och inte fördröjas av eventuell budgethantering.

Finansieringen av verksamheten torde kunna ske ur ett övergripande lönsamhetsperspektiv vad gäller energimässiga klimat- och kostnadsvinster.

AB Svenska Bostäder
Yngve Green
tf Energi och miljöchef

DATUM
2008-11-07

KONTAKTPERSON
Ingvar Andréasson
Bygg och Teknikavdelningen
08-737 20 91

Stockholms Stadshus AB
Sara Feinberg
sara.feinberg@s-husab.stockholm.se

Synpunkter på kommunalt energiutvecklingsbolag

Familjebostäder har av Stockholms Stadshus AB beretts möjlighet att lämna synpunkter på motion om bildande av ett kommunalt energiutvecklingsbolag (bilaga). Yttrandet har utarbetats inom bolagets Bygg- och teknikavdelning och har inte varit föremål för behandling i bolagets styrelse, utan anmäls i efterhand.

Familjebostäder delar den problembild som återges i motionen, att hushåll och företag står inför en nödvändig utmaning när det gäller genomförande av energibesparingar. Likaså delar vi synsättet att möjligheterna att genomföra långsiktigt nödvändiga insatser, idag begränsas av att nyutvecklad teknik inte funnit vägar ut på marknaden.

I motionen pekas på de möjligheter som staden, i egenskap av att vara en betydande energianvändare, har att påskynda användningen av ny energiteknik och att därigenom bidra till ett snabbare kommersiellt genombrott.

I motionen föreslås att möjligheten att överbrygga de påtalade bristerna genom att bilda ett kommunalt energiutvecklingsbolag ska utredas. Familjebostäder delar ambitionen att ny energiteknik bör främjas, men har inga synpunkter gällande valet av organisationsform. Även andra former för att uppnå syftet bör undersökas och ställas mot den föreslagna bolagsformen. Det är därvidlag angeläget att erfarenheterna av arbetet genom stadens Energicentrum tas till vara.

Stockholm 2008-11-07

Bosse Sundling

Ingvar Andréasson

Sara Feinberg
Stockholms Stadshus AB
105 35 Stockholm

Remiss av Motion (2008:66) om bildande av ett kommunalt energiutvecklingsbolag, dnr 2298/2008

Som svar på rubricerad remiss får Stockholmshem avge följande svar.

Motionen

Motionärerna föreslår att man ska undersöka möjligheterna att bilda ett energiutvecklingsbolag i syfte att finna energibesparingar och stimulera nya energiutvinningstekniker i hushållsnära miljö. En huvuduppgift för företaget skulle bl.a. vara att sammanföra ny teknik med brukare i staden, driva utvecklingsprojekt för nya marknadsnära energitekniker mm, detta för att snabbare få ut resultatet från forskningen.

Stockholmshems synpunkter

Enligt stadens budget för 2009 ska bostadsbolagen bl.a. samarbeta med övriga berörda kommunala bolag och förvaltningar för riktade satsningar på bland annat energieffektiviseringar och öka hyresgästernas incitament att spara energi.

Stockholmshem arbetar aktivt med att minska energiförbrukningen i sina fastigheter och har som mål att minska energianvändningen med 20 % senast till 2015 med konventionella besparingsmetoder såsom driftoptimering och mindre investeringar. Andra satsningar som bolaget planerar är exempelvis lågenergihus och individuell vattenmätning. Vi undersöker också exempelvis möjligheten att använda värmepumpar/bergvärme på ett innovativt sätt.

Motionärernas idé om bildandet av ett kommunalt energiutvecklingsbolag liknar till viss del den verksamhet som LIP-kansliet hade för att genomföra de Lokala Investerings Programmen (LIP) som påbörjades i slutet av 1990-talet och som till stor del finansierades med statliga bidrag. LIP-kansliets uppdrag var bland annat upphandling av smart energisnål teknik som, med vissa subventioner, skulle implementeras i stadens olika bolag och förvaltningar. Denna verksamhet var enligt bolagets mening klart framåtsyftande och viktiga erfarenheter bör kunna dras från dess verksamhet om staden finner det lämpligt att bilda ett kommunalt energiutvecklingsbolag eller liknande verksamhet.

Det är dock viktigt att en eventuell utvecklingsenhet får en koppling till de större användarna av ny teknik, exempelvis genom en sådan som bostadsföretagen har i en beställargrupp inom den statliga Energimyndigheten, så att satsningarna blir väl genomlysta innan de dras igång. Ett samarbete med stadens befintliga organ "Energicentrum" förefaller också lämplig.

Med vänlig hälsning

AKTIEBOLAGET STOCKHOLMSHEM

Pelle Björklund

Remissvar

Datum

2008-11-10

Dnr: 2008/0944

Motion (2008:66) om bildande av ett kommunalt energiutvecklingsbolag

Micasa Fastigheter har från Stockholms Stadshus AB mottagit en underremiss angående ”Motion (2008:66) om bildande av ett kommunalt energiutvecklingsbolag”, dnr: 002298/2008. Remisstiden är satt till den 10 november 2008.

Detta yttrande har inte behandlats av bolagets styrelse men kommer att anmälas i efterhand.

Bakgrund

I motionen föreslås ”att undersöka möjligheterna att bilda ett energiutvecklingsbolag i syfte att finna energibesparingar och stimulera till nya energiutvecklingstekniker i hushållsnära miljö”.

I motionen anges några exempel på möjliga energibesparingar genom att olika tekniker prövas. Dessa är vindteknik, solceller samt att pröva energibesparande produkter i bostadsområden/hushåll.

Micasa Fastigheters synpunkter

Micasa Fastigheter anser att det i motionen finns en rad viktiga förslag som syftar till att finna energilösningar för staden. Inom Micasa Fastigheter pågår ett arbete med att förbättra och utveckla teknik som syftar till att minska energianvändningen. Ett av Micasa Fastigheters uppdrag enligt ägardirektiven är att arbeta kontinuerligt med åtgärder som bidrar till energieffektivisering.

Sedan ett år tillbaka pågår därför ett energieffektiviseringsprojekt som syftar till att långsiktig sänka energikostnaderna.

Genom s k energitjänster, även kallat EPC, pågår nya och utvecklade samverkansformer för att genomföra besparingsfinansierade projekt för energieffektivisering och modernisering av fastigheter. Denna energitjänst bygger på att

en entreprenör tar helhetsansvar för energikartläggning/ besparingsanalys, genomförande och uppföljning av projekten. Energitjänsteleverantören ger fastighetsägaren bindande besparingsgarantier.

Projektet pågår i olika etapper. I den första etappen har en kartläggning och energideklarationer tagits fram för samtliga fastigheter. Därefter har bolaget att ta ställning till vilka åtgärder som ska genomföras. I etapp två sker en ombyggnad av olika installationer beroende på vilka åtgärder som föreslagits i kartläggningen. Ombyggnaderna kommer att pågå i ca tre år.

Arbetet inom bolaget med energieffektivisering samt att minska slitaget på miljön är viktigt. Micasa Fastigheter avser att intensifiera detta arbete under de kommande åren. Bolaget ser positivt på att det skulle finnas möjlighet till ökad samverkan med andra bolag och förvaltningar inom staden. Möjlighet till utökat kunskaps- och erfarenhetsutbyte anses vara av stor vikt inom detta område.

Om och i så fall hur, Stockholms stad eventuellt avser att vidareutveckla och organisera arbetet kring energifrågor, har Micasa Fastigheter inga synpunkter på.

Stockholms 2008-11-10

Anders Nordstrand
VD

2008-10-20

Sara Feinberg
Stockholms Stadshus AB
105 35 Stockholm

Svar på remiss ang. motion (2008:66) om bildande av ett kommunalt energiutvecklingsbolag

Stockholm Vatten har inga synpunkter på det förslag som framförs i rubricerad motion.

För vår del bidrar vi till en utveckling av marknaden för fordonsgas genom att Stockholm Vatten Utveckling AB ombildas till ett renodlat fordonsgasbolag som med extern finansiering skall vidareutveckla biogasproduktionen (bl.a. flytande biogas), etablera fler tankställen och öka försäljningen. I ett senare skede ska detta bolag försäljas

Stockholm Vatten AB

Gösta Lindh

Sverker Westman